



ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 11 lutego 2021 r.

Pozycja 21

POSTANOWIENIE z dnia 16 grudnia 2020 r. Sygn. akt Ts 60/20

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Julia Przyłębska,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej T.Z. i M.Z. o zbadanie zgodności:

- 1) art. 23 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. Nr 80, poz. 721, ze zm.) w zakresie, w jakim wyklucza odpowiednie stosowanie przepisów rozdziału 6 działu III ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. Nr 115, poz. 741, ze zm.) o zwrocie wywłaszczonych nieruchomości do nieruchomości nabytych przez gminę na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. Nr 80, poz. 721 ze zm.), z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 21 ust. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 216 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. Nr 115, poz. 741, ze zm.) w zakresie, w jakim wyklucza odpowiednie stosowanie przepisów rozdziału 6 działu III tejże ustawy o zwrocie wywłaszczonych nieruchomości do nieruchomości nabytych przez gminę na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. Nr 80, poz. 721, ze zm.), z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 21 ust. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji,

postanawia:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 1 kwietnia 2020 r. T.Z. i M.Z. (dalej: skarżący), reprezentowani przez adwokata ustanowionego pełnomocnikiem z wyboru, wystąpili z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego.

Decyzją Prezydenta Miasta L. nr [...] z 21 października 2013 r. (utrzymaną w mocy decyzją Wojewody L. z 9 lipca 2014 r., znak sprawy: [...]) o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej – budowę drogi gminnej nr [...], objęta została działka nr 16, której właścicielami są skarżący i działka nr 17, której właścicielką jest M.W. Na mocy tej decyzji wydzielono działki nr [...], które zostały przeznaczone pod budowę pasa drogowego drogi publicznej i stały się własnością Gminy L..

Sąd Rejonowy w L. postanowieniem z 24 listopada 2014 r. (sygn. akt [...]) stwierdził, że z dniem 29 sierpnia 2014 r. skarżący nabyli – przez zasiedzenie, na prawie wspólności ustawowej – własność działki gruntu nr [...], stanowiącej część dawnej działki nr [...] objętej decyzją Prezydenta Miasta L. nr [...] z 21 października 2013 r.

Wnioskiem z 2 stycznia 2015 r., złożonym do Prezydenta Miasta L., skarżący wystąpili o zwrot na ich rzecz działki nr [...] oraz części działki nr [...] jako niewykorzystanych na cel wywłaszczenia, tj. pod budowę ulicy N.

Decyzją Starosty L. z 15 lutego 2017 r. (nr [...]), uwzględniono wnioski skarżących jedynie w zakresie zwrotu nieruchomości oznaczonej jako działka ewidencyjna nr [...] oraz projektowana działka nr [...] stanowiąca część aktualnej działki nr [...], a w części dotyczącej pozostałego obszaru działki nr 17/5, wskazanego jako projektowana działka nr [...], postępowanie zostało umorzone.

Od decyzji tej do Wojewody L. (dalej: organ odwoławczy) odwołał się Prezydent Miasta L.. Organ odwoławczy decyzją z 5 kwietnia 2017 r. (nr [...]) uchylił zaskarżoną decyzję Starosty L. w całości i umorzył postępowanie pierwszej instancji.

Na powyższą decyzję skarżący wnieśli skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w L. (dalej: WSA), która w wyroku z 28 września 2017 r. (sygn. [...]) została oddalona.

Wyrokiem z 13 listopada 2019 r. (sygn. [...]) Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną od wyroku WSA oraz orzekł o kosztach postępowania. Rozstrzygnięcie to (doręczone pełnomocnikowi skarżących 7 stycznia 2020 r.) zostało wskazane przez skarżących jako ostateczne orzeczenie w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji.

1 kwietnia 2020 r. skarżący w złożonej skardze konstytucyjnej wnieśli o zbadanie zgodności z Konstytucją – wskazanych w komparycji niniejszego postanowienia – regulacji, które nie przewidują możliwości zwrotu wywłaszczonych nieruchomości, na których ostatecznie nie zostały zrealizowane inwestycje celu publicznego, odebranych dotychczasowym właścicielom przez podmiot publiczny.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 15 września 2020 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżących 23 września 2020 r.) skarżący zostali wezwani do usunięcia braku formalnego skargi poprzez doręczenie własnoręcznie podpisanej skargi konstytucyjnej, pod rygorem ujemnych skutków procesowych.

Pełnomocnik skarżących wykonał zarządzenie w określonym terminie.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Skarga konstytucyjna jest nadzwyczajnym środkiem ochrony konstytucyjnych wolności lub praw, którego merytoryczne rozpoznanie uwarunkowane zostało spełnieniem wielu przesłanek wynikających zarówno z art. 79 ust. 1 Konstytucji, jak i z przepisów ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK).

Zgodnie z art. 61 ust. 1 u.o.t.p.TK skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymaganiom. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygania.

Trybunał wydaje postanowienie o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu, gdy spełnia ona wymagania przewidziane w ustawie oraz nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p.TK.

2. W ocenie Trybunału analizowana skarga konstytucyjna spełnia wymagania formalne wynikające z art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz art. 53 i art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK.

2.1. Wyczerpana została przysługująca skarżącym droga prawna, ponieważ wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 13 listopada 2019 r. (sygn. akt [...]) jest ostateczny i nie przysługują od niego żadne zwyczajne środki zaskarżenia. Zgodnie z art. 53 ust. 2 pkt 2 u.o.t.p.TK zostały też dołączone rozstrzygnięcia potwierdzające wyczerpanie drogi prawnej, o której mowa w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK.

2.2. Dochowany został trzymiesięczny termin wniesienia skargi zastrzeżony w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK, a skarżący, zgodnie z art. 53 ust. 1 pkt 5 u.o.t.p.TK, udokumentowali datę doręczenia im ostatecznego rozstrzygnięcia.

2.3. Skarga konstytucyjna została sporządzona i wniesiona przez pełnomocnika będącego adwokatem, który załączył do skargi pełnomocnictwo szczególne do sporządzenia i wniesienia tego środka prawnego, a także do reprezentowania skarżących w postępowaniu przed Trybunałem (art. 53 ust. 2 pkt 3 u.o.t.p.TK).

2.4. Przedstawiony został stan faktyczny sprawy (art. 53 ust. 1 pkt 4 u.o.t.p.TK) oraz określony został przedmiot kontroli (art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p.TK). Skarżący wskazali, które przysługujące im konstytucyjne prawa i w jaki sposób zostały – ich zdaniem – naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p.TK), a także uzasadnili sformułowane w skardze zarzuty (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK), w zakresie braku możliwości zwrotu nieruchomości wywłaszczonej na cele publiczne w sytuacji gdy takie inwestycje celu publicznego ostatecznie nie zostały zrealizowane.

2.5. W ocenie Trybunału skoro wniesiona przez skarżących skarga konstytucyjna spełnia wymagania przewidziane w u.o.t.p.TK, to – na podstawie art. 61 ust. 2 tej ustawy – zasadne było nadanie jej dalszego biegu.

Mając na uwadze powyższe, Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.